

Radyoda bir cümbüş sesi

Posted on 10/08/2019

Ermeni sanatçı Aram Tîgran'ın ölümünün 10. yılı. 1953 Newroz'undan Erivan Radyosuna cümbüşünün tellerine taktığı ezgilerle, tüm Kürtlerin kalbinde taht kurdu .

Ermeni sanatçı Aram Tîgran'ın aramızdan ayrılışının 10.yılı. 1915 Ermeni Soykırımı sırasında Qamişlo'ya göç etmek zorunda bırakılan Tîgran'ın ailesinden sadece annesi Xîlda Xanim ve babası Ardeşîr Beg(Sarkis), Qamişlo'daki kullanımıyla Mêloyê Sakê hayatta kalmıştı. Neyzen olan babası Sason, annesi Farqîn Ermenilerinden olan Aram Tîgran, 1934 yılında Qamişlo'da dünyaya geldi. 9 yaşından itibaren müziğe ilgi duymaya ve müzikle ilgilenmeye başladı. Liseyi ve yüksekokulu Qamişlo'da bitiren Tîgran, bölgedeki en iyi udilerden ders aldı. Bu arada düğünlerde de çalmaya başlayan Tîgran, ilerleyen zamanda ud yerine cümbüşü tercih edecek ve bir daha da elinden bırakmayacaktı.

Qamişlo'dan Atina'ya

1953 yılında ilk konserini Newroz gecesi için düzenlenen bir etkinlikte veren Tîgran, artık 19 yaşında profesyonel müziğe başlıyor olacaktı. 1966 yılına gelindiğinde ise Tîgran hayatının yeni bir dönüm noktasındaydı. Ermenistan'ın başkenti Erivan'a giden Tîgran burada 18 yıl Erivan radyosunda çalıştı. Bilinen 500'e yakın şarkı besteleyen Tîgran Ermenice, Kürtçe, Arapça, Türkçe olmak üzere birçok dilde şarkılar seslendirdi. Sesi ve besteleriyle gönüllerde taht kuran Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan, Aram Tîgran için "Ortadoğu'nun bülbülü" diyecekti.

Tîgran'ın Erivan'dan sonraki adresi ise Atina oldu. 1995 yılında Atina'ya yerleşen Tîgran,

2009 yılında Yunanistan vatandaşı olduktan sonra ilk defa Amed'e gelmiş ve 9. Amed Kùltür ve Sanat Festivalinde sevenleriyle buluşmuştu.

Amed yüzyıllık rüyamdı

Aram Tigran Amed'deyken verdiği bir röportajda: "Diyarbakır'a gelmek benim yüzyıllık rüyamdı. Hep derdim; 'Tanrım, ölmeden anne babamın yaşadığı toprakları görebilecek miyim?' İki yıl önce Yunanistan vatandaşı olduktan sonra ilk olarak Diyarbakır'a geldim. Çok etkilendim ve bir şarkı yazdım.

Şarkının bir dörtlüğü şöyle:

Di xewnên şevan de

min bawer nedikir

(Rüyalarımnda görsem

inanmazdım)

Bi çavan bibînim

bajarê Diyarbekir

(Diyarbakır'ı görebilmeyi)

Rojbaş Diyarbekir me

pir bêriya te kir

(Günaydın Diyarbakır

seni çok özledim)

Te derî li me vekir

(Sen kapılarını bana açtın)

Te me şa kir

(Bizi çok mutlu ettin)” demişti.

Amed toprağı ona yetişti

Aram Tîgran, Amed'e kavuştuğı yıl olan 2009'da, 8 Ağustos günü aramızdan ayrıldı. Vasiyeti Amed'e gömülmek olan Tîgran'ın bu vasiyeti AKP engeline takıldı. Cenazenin Amed'e getirilmesine izin vermeyen AKP hükümetinin bu engellemesi karşısında, ailesinin istediğı üzerine Tîgran'ın mezarı Brüksel'deki Ermeni mezarlığına defnedildi. Ancak kavuşmak istediğı Amed toprağına ulaşamasa da, Amed'den getirilen toprak mezarına serpildi. Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan, Aram Tîgran'ın ölümü sonrasında cenazesine gönderdiği mesajda, “Aram Tîgran'ı Ankara'da ilk dinlediğimde, 'Bu ses ölmemeli, hep özgür kalmalı' demiştim. O ses beni Kürdistan'a götürdü. Bu sesler ölmez. Aram için öldü diyemem. Aram için şehit diyorum, ölümsüzleşti” ifadelerine yer verdi. Tîgran'ın anısına Farqîn'de heykeli dikildi.

Şarkıları unutulmayacak

1 albüm çalışmasını 74 yaşında yayımlayan, Ermenice, Kürtçe, Arapça ve Türkçe'den ibaret yüzlerce şarkı derleyip okuyan Aram Tîgran'ın eserleri onlarca Kürt müzisyen tarafından seslendirilmeye devam ediliyor. 'Bilbilo, Dîlberê, Te Ez Kalkirim bi Ciwanî, Dîlber, Şev Çû, Dîyarbekir, Zimanê Kurdî, Ax Lê Eman' gibi eserleri, Kürt müziğinin en önemli şarkıları arasında yer almaya devam ediyor. Birçok eseri ise TRT tarafından çalınarak, Türk Halk Müziği olarak servis edildi.

Kürtler için bir idole dönüştü

Ölümünün 10. yılı nedeniyle açıklamalarda bulunan Ermeni gazeteci, yazar Pakrat Estukyan, "Aram Tîgran'ın Ermeni kimliğini ısrarla muhafaza etmesi ve bununla Kürtçe kllamlar söylemesi onu Kürtler için çok değerli bir Ermeni haline getirdi" dedi. Tîgran'la İstanbul'da tanıştığını anlatan Estukyan, Tîgran'ı Kürt aydınları vasıtasıyla tanıştığını belirterek, "Aram Tîgran ve eşini, Boyacıköy Ermeni Kilisesinde ağırladık. İlk defa orada tanıştım kendisiyle. Aram Tîgran Kürtçe ezgiler kadar Ermenice ezgiler de kaydetmiş bir sanatçıdır. Ama bunların Ermeni toplumunda bir karşılığı olmamışken, Kürt toplumunda idol bir sanatçıya dönüştü" dedi.

Dostluk köprüsü kurdu

Tîgran'ın Kürtler için önemli bir figür haline geldiğini vurgulayan Estukyan, "Türküleri dilden dile dolaştı. Bunun yanında Kürtlerin kendi ulus bilinçlerini inşa ederken 1915'le de yüzleşmelerinde büyük bir etken oldu. Burada esas önemli olan onun Ermeni kimliğidir. Her şey kimliği üzerinden şekilleniyor. O bağlamda halklar arasından bir dostluk köprüsü oldu" ifadelerini kullandı.

Kaynak: [Yeni Özgür Politika](#)